

Що може бути результатом медіації?

Оформлені угодою за результатами медіації домовленості сторін конфлікту щодо шляху його врегулювання з чітко визначеним порядком виконання (хто, що, коли, де і як). У разі наявності судового спору в результаті медіації може бути укладена мирова угода, якою буде завершено судовий спір.

Коли медіація є кращою альтернативою судовому процесу?

- У разі, якщо:
- ✓ сторони конфлікту і в майбутньому повинні контактувати (сімейні, сусідські, трудові відносини тощо);
 - ✓ конфлікт виходить за межі юридичних питань або судове провадження може охопити лише окремі аспекти конфлікту;
 - ✓ залучені до конфлікту особи мають спільну мету (зокрема уникнення втрати іміджу та ділової репутації).

Бажаєте дізнатися більше про медіацію?

Бажаєте знайти медіатора для отримання консультації чи проведення медіації?

Бажаєте пройти навчання з медіації?

Відвідайте сайт:

www.mediation.ua

або телефонуйте:

+38 098 693 86 56

+38 093 693 86 56

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

При розробці буклету використовувалися матеріали з інформаційних буклетів «Медіація та судова система. Що? Як? Навіщо?» та «Медіація. Що? Як? Навіщо?», розроблених НАМУ в рамках гранту, наданого Проектом USAID «Справедливе правосуддя»

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ
МЕДІАЦІЇ

МЕДІАЦІЯ

Інформація для громадян

Не зроблений вчасно крок до примирення переростає у кілометри.

(Наталя Розбицька, сучасний автор)

Сімейний, трудовий, сусідський конфлікт? Порушення прав?

Майже кожен з нас рано чи пізно стикається з такими життєвими проблемами.

Зазвичай у таких випадках Ви звертаєтесь до суду, на який законом покладено обов'язок та повноваження вирішити цю проблему.

Це правильний, але не єдиний шлях вирішення конфлікту. Ніхто, крім Вас, не знає краще, що саме Вам потрібно і що Ви очікуєте в результаті його розв'язання. Тільки Ви і Ваш «супротивник» є «власниками» конфлікту та причин, що зумовили його виникнення та посилення. Тому й ефективно вирішення конфлікту відбудеться лише за умов Вашої активної участі в його розв'язанні.

Судове рішення від Вас майже не залежить, оскільки його приймає суд, для якого найважливішим є дотримання законності, а не врахування Ваших особистих потреб та інтересів.

Ви хотіли б вирішити конфлікт позасудовим способом, але не знаєте, як знайти спільну мову з іншою стороною конфлікту?

Тоді Вам на допомогу приходить **медіація** – процедура врегулювання конфлікту під час переговорів між його сторонами за допомогою медіатора.

Хто такий медіатор?

Медіатор – це спеціально підготовлений нейтральний, неупереджений, незацікавлений у предметі Вашого спору фахівець, який:

**Медіатор НЕ приймає рішення по врегулюванню Вашого конфлікту і НЕ дає порад щодо можливих варіантів його вирішення.
Рішення приймається виключно сторонами.**

Медіація не позбавляє Вас права на звернення до суду, водночас ця процедура має відчутні переваги перед судовим розглядом, а саме:

- ✓ вільне розпорядження своїм часом. Ви спільно з медіатором встановлюєте порядок зустрічей і тому не «прив'язані» до розкладу роботи суду
- ✓ оплата послуг медіатора є меншою, ніж судові витрати, або взагалі відсутня, що дозволяє **зеконномити** чималі кошти. Досягнення домовленості у певних випадках надає можливість повернути половину сплаченого судового збору
- ✓ процедура медіації є **конфіденційною** на відміну від гласного (відкритого) судового процесу, що дозволяє уникнути оприлюднення як деталей, так і самого факту конфлікту
- ✓ учасники конфлікту **самостійно**, хоча й за підтримки медіатора, виробляють прийнятне для них рішення, тоді як судові рішення від них не залежить
- ✓ спільне вирішення конфлікту дозволяє Вам зберегти, відновити, а інколи й розширити **взаємини**, запобігти виникненню конфліктів у майбутньому
- ✓ спільно напрацьована у ході медіації угода підвищує рівень **виконання** сторонами конфлікту прийнятого ними рішення.

Коли медіація є кращою альтернативою судовому процесу?

Якщо:

- ✓ сторони конфлікту і в майбутньому повинні контактувати (сімейні, сусідські, трудові відносини тощо);
- ✓ конфлікт виходить за межі юридичних питань або судове провадження може охопити лише окремі аспекти конфлікту;
- ✓ залучені до конфлікту особи мають спільну мету (зокрема уникнення втрати іміджу та ділової репутації).

Чи можлива медіація в кримінальному провадженні?

Так. Главою 35 КПК передбачена можливість укладення угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження. Такою особою може бути медіатор, який в ході процедури медіації допоможе досягти порозуміння з питань відновлення порушеного права чи обсягу та способу компенсації завданої злочинном шкоди.

Бажаєте дізнатися більше про медіацію?

Бажаєте знайти медіатора?

Бажаєте пройти навчання на медіатора?

Відвідайте сайт:

www.mediation.ua

або телефонуйте:

+38 098 693 86 56

+38 093 693 86 56

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

При розробці буклету використовувалися матеріали з інформаційних буклетів «Медіація та судова система. Що? Як? Навіщо?» та «Медіація. Що? Як? Навіщо?», розроблених НАМУ в рамках гранту, наданого Проектом USAID «Справедливе правосуддя»

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ
МЕДІАЦІЇ

МЕДІАЦІЯ

Інформація для адвокатів

Адвокат за можливості сприяє у досудовому та позасудовому порядку урегулюванню спорів між клієнтом та іншими особами.

(ч. 2 ст. 8 ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ)

Ваш клієнт бажає врегулювати наявний конфлікт за допомогою медіації та запитує Вашу думку з цього приводу?

Або, навпаки, Ви вважаєте доцільним порекомендувати клієнту звернутися до процедури медіації?

У таких випадках потрібно знати:

Що таке медіація?

Медіація – це структурована процедура позасудового врегулювання конфлікту шляхом переговорів між сторонами конфлікту за допомогою нейтрального та незалежного посередника – медіатора.

Переваги та особливості медіації:

- ✓ добровільність участі;
- ✓ конфіденційність переговорів;
- ✓ орієнтованість на потреби та інтереси сторін конфлікту;
- ✓ економія коштів;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у виборі медіатора;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у визначенні часових рамок, що зумовлює економію часу;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у прийнятті рішення щодо його врегулювання;
- ✓ добровільне виконання сторонами досягнутих домовленостей у більшості випадків;
- ✓ відновлення комунікації сторін конфлікту та можливість збереження стосунків у майбутньому.

Хто такий медіатор?

Медіатор – спеціально підготовлений незалежний, нейтральний та неупереджений фахівець, який за допомогою відповідних технік та навичок сприяє сторонам конфлікту в його врегулюванні, організовує та проводить медіацію.

Роль медіатора:

Медіатор не впливає на результат переговорів між сторонами конфлікту та не приймає рішень щодо його врегулювання.

Рішення приймається виключно сторонами.

Участь у медіації не позбавляє права на судовий захист. Сторона медіації може в будь-який момент вийти з процедури медіації та повернутися/звернутися до суду.

Відповідно до ст. 67 ГПК, ст. 70 ЦПК та ст. 66 КАС медіатор не може бути допитаний як свідок.

Медіація в професійній діяльності адвоката:

- ◆ Використання медіаційних технік в адвокатській діяльності підвищує рівень професійної майстерності адвоката (потрібне базове навчання медіації).
- ◆ Супровід клієнта в процедурі медіації (додаткове навчання не потрібне), зокрема:
 - ✓ допомога при укладенні договору про проведення медіації
 - ✓ консультування з усіх правових питань у ході медіації, в тому числі щодо законності та реалістичності досягнутих за результатами медіації домовленостей
 - ✓ допомога у формулюванні фінальних рішень, напрацьованих сторонами, та оформленні угоди за результатами медіації
 - ✓ підготовка мирової угоди або інших процесуальних документів у разі наявності відкритого судового провадження
 - ✓ складання інших документів правового характеру за результатами медіації
- ◆ Виконання адвокатом функції медіатора. Така можливість прямо передбачена ч. 2 ст. 21 ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ за таких умов:
 - ✓ наявність у адвоката кваліфікації медіатора, засвідченої відповідним сертифікатом/дипломом
 - ✓ згода усіх сторін конфлікту на участь конкретного адвоката в якості медіатора
 - ✓ відсутність конфлікту інтересів
 - ✓ відповідність дій адвоката міжнародно визнаним етичним засадам медіації

Чи потрібні суддям знання у сфері медіації?

Так, потрібні.
Кожен суддя визначає для себе
обсяг обізнаності з питань медіації,
потрібної для виконання ним
професійних обов'язків, та сферу
їх застосування. Це може бути:

- ✓ мінімальний обсяг інформації про процедуру для кваліфікованого інформування сторін про можливість примирення за допомогою медіації;
- ✓ оволодіння базовими навичками та техніками медіатора для використання при здійсненні правосуддя під час спілкування з учасниками судового процесу;
- ✓ оволодіння базовими навичками та техніками медіатора для використання в процедурі врегулювання спору за участю судді.

Бажаєте дізнатися більше про медіацію?

Бажаєте дізнатися, як знайти медіатора?

Бажаєте дізнатися про навчання медіації?

Відвідайте сайт:

www.mediation.ua

або телефонуйте:

+38 098 693 86 56

+38 093 693 86 56

Ця публікація здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя». Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

При розробці буклету використовувалися матеріали з інформаційних буклетів «Медіація та судова система. Що? Як? Навіщо?» та «Медіація. Що? Як? Навіщо?», розроблених НАМУ в рамках гранту, наданого Проектом USAID «Справедливе правосуддя»

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ
МЕДІАЦІЇ

МЕДІАЦІЯ

Інформація для суддів

Під час розгляду справи по суті суд сприяє примиренню сторін.

(ГПК, ЦПК, КАС)

Хто такий медіатор?

Що потрібно знати судді для інформування сторін про можливість врегулювання спору (конфлікту) за допомогою медіації:

Що таке медіація?

Медіація – це структурована процедура позасудового врегулювання конфлікту шляхом переговорів сторін конфлікту за допомогою нейтрального та незалежного посередника – медіатора.

Переваги та особливості медіації:

- ✓ добровільність участі;
- ✓ конфіденційність переговорів;
- ✓ орієнтованість на потреби та інтереси сторін конфлікту;
- ✓ економія коштів;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у виборі медіатора;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у визначенні часових рамок, що зумовлює економію часу;
- ✓ самостійність сторін конфлікту у виборі варіантів його врегулювання;
- ✓ добровільне виконання сторонами досягнутих домовленостей у більшості випадків;
- ✓ відновлення комунікації сторін конфлікту та можливість збереження стосунків у майбутньому.

Медіатор – спеціально підготовлений незалежний, нейтральний та неупереджений фахівець, який за допомогою відповідних технік та навичок сприяє сторонам конфлікту в його врегулюванні, організовує та проводить медіацію.

Роль медіатора:

Медіатор не впливає на результат переговорів між сторонами конфлікту та не приймає рішень щодо його врегулювання.

Рішення приймається виключно сторонами.

Участь у медіації не позбавляє права на судовий захист. Сторона медіації може в будь-який момент вийти з процедури медіації та повернутися/звернутися до суду.

Відповідно до ст. 67 ГПК, ст. 70 ЦПК та ст. 66 КАС медіатор не може бути допитаний як свідок.

Навіщо медіація суду та суддям?

Медіація сприяє:

- забезпеченню доступу до правосуддя
- підвищенню довіри до суду
- покращенню якості здійснення правосуддя
- примиренню сторін, що є одним із завдань суду
- підвищенню кількості добровільно виконаних судових рішень
- посиленню віри в правосуддя

Медіація дозволяє:

- зменшити навантаження на суддів
- скоротити строки розгляду справ
- зменшити кількість оскаржуваних рішень
- зменшити витрати суду на розгляд справ
- знижити негативну емоційну складову судового провадження
- ослабити напругу у суспільстві

03 жовтня 2017 р. Верховною Радою прийнято Закон № 2147-VIII, яким до господарського, цивільного та адміністративного процесів введено **процедуру врегулювання спору за участю судді**. Ця нова процедура не є медіацією за суттю. Наводимо основні **ВІДМІННОСТІ:**

МЕДІАЦІЯ

ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ

СУТНІСТЬ ПРОЦЕДУРИ

Структуровані переговори між сторонами конфлікту за підтримки посередника - медіатора з метою пошуку рішення

Спілкування сторін із суддею задля отримання роз'яснень та додаткової інформації з метою оцінки сторонами перспектив судового розгляду спору

ОРІЄНТОВАНІСТЬ ПРОЦЕДУРИ

На інтереси і потреби сторін

На позиції сторін

ПОСЕРЕДНИК

Нейтральний та незалежний медіатор, якого обирають сторони

Суддя, в провадженні якого перебуває справа

УЧАСНИКИ ПРОЦЕДУРИ

Сторони конфлікту та медіатор

Сторони судової справи та суддя

РОЛЬ ПОСЕРЕДНИКА

Медіатор забезпечує дотримання процесу, допомагає налагодити комунікацію між сторонами та підтримує сторони у пошуку ними взаємоприйняттого рішення

Суддя з'ясовує підстави та предмет позову, підстави заперечень, роз'яснює сторонам предмет доказування по категорії спору, який розглядається. Під час закритих нарад суддя має право звертати увагу сторони на судову практику в аналогічних спорах. Суддя може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору

СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПОСЕРЕДНИКА

Медіатор повинен пройти спеціальне навчання, в тому числі навчання практичним навичкам

Законопроект не передбачає жодних вимог до спеціальної підготовки судді, що здійснює врегулювання спору

МІСЦЕ В СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ

На будь-якій стадії, за згодою сторін

До початку розгляду справи по суті, за згодою сторін

СТРУКТУРА ПРОЦЕДУРИ

Процедура складається з послідовних стадій, через які медіатор має провести сторони

Процедура не є структурованою

БАЖАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРОЦЕДУРИ

Консенсус: результат задовольняє інтереси сторін

Компроміс: сторони взаємно поступаються своїми позиціями

ТРИВАЛІСТЬ ПРОЦЕДУРИ

За погодженням сторін

Протягом розумного строку, але не більше тридцяти днів з дня постановлення ухвали про проведення врегулювання

ПОВТОРНЕ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗА БАЖАННЯМ СТОРІН

Можливе

Неможливе